

Szerkesztőségi Iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénsek és hír-
dítások küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 lrt.
(Külföldre) 6 lrt.
Félévre 2 fit
Negyedévre 1 fit

Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyitási cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bocskor Béla,**
FŐMUNKATÁRSÁK: **Hochschild Lajos** Gyergyóban.

Kiadó- és laptulajdonos: **Györgyjakab Márton.**
Molnár Ákos a központban. **Vitos Mózes** Alcsikon.

A millenium és a madéfalvi emlék ügye.

II.

Ismétlem: kalaplevéve hajlok meg azok előtt, kik a Benedek István ur ehöklete alatt 1891-ben alakult bizottságban és azon kívül lankadatlan buzgalommal működnek a madéfalvi emlék megvalósításán és én minden kritikai megjegyzés nélkül nyugodt lélekkel látom továbbra is az ügyet a kezdeményezők kezében egész a tényleges megvalósulás percéig. De bocsanatot kérek — ez nem azt teszi, hogy hát a kik kezdtek, végezzék is be. Világosabban szólva: egyetlen székely embernek sem szabad úgy gondolkozni, hogy azok, a kik az eszme diadaláért eddig küzdöttek, a mi hozzájárulásunk nélkül is diadalra juttatják azt.

A felállítandó emlék költségeire eddig elé eszközölt gyűjtések eredménye nem mondható kedvezőtlennek ugyan, de az az 1700 frt korántsem elegendő egy a vármegyéhez és a történelmi eseményhez méltó emlék felállítására.

Habár némelyek szerint a Szikulicidiumban elvértettek nemcsak csikiak voltak, hanem oda volt gyűltve a háromszékiek nagy része is, tehát az emlék felállítása nem kizárólag a mi kötelességünk, azért én — anélkül, hogy ezen történelmi adat hitelességét ezuttal kétségbe vonnám, azt mondom, hogy a madéfalvi embertelen mézárulás áldozatairól megemlékezni első sorban nekünk kötelességünk és e kötelesség leróvásánál ne számítsunk a többi székely vármegyék hozzájárulására nagyobb mértékben, mint a mennyire a szomorú esemény őket érintette.

Egy nemzet történelmének, küzdelmei-

nek minden jelentékenyebb eseményét, minden kimagaslóbb mozzanatát megörökíteni, azokról a dícsőkről, kik bárhol, bármi szolgálatot tettek a magyar ügynek, megemlékezni és a kegyelet és hála adóját marandó emlékekben kifejezni: mindenkinek kötelessége. ki a magyar nemzetnek lélekben is tagja és a magyar államnak hű polgára.

Amde mikor ilyen nem elsőrangú, nem országos érdekű ügyről van szó, a kézdíjárshelyi embernek közelebb van az eresztvényi sírkert, no meg a Mikó-kollegium, mint Madéfalva; a Krajlevics Markó utódaútól nem várhatjuk, hogy a székely szabadsághősök sírjához zárandokoljanak. mikor ott van a Jellasics lovas szobra. A magyarországi tótok is csak drótozni járogatnak hozzánk és piczulát visznek el; a fővárosi ember, ha szobrot akar látni, ott van Budán a Hentzi-szobor; az országos képviselők eleget áldoznak közvezélokra választó viz ezimen, hagyjuk szegényeket, hogy készülhessenek a nagy csatára, melyen a győzelmet a minden beszédnél ékebben hangzó pohárcsengés és a banknóta dönti el.

Ezt az emléket, mely a régi alkotmányos székely szabadság védelmében törvény és jog ellenére ártatlanul és védtelenül legyilkolt őseink sírja felett a székely történelemnek egy kimagasló eseményét van hivatalva megörökíteni, melynek történelmi jelentőségét nem értheti az idegen és azon lelkesíteni nem tud, ezt az emléket Csikvármegye népének kell felállítania. Ezt tenni elengedhetlen kötelessége, ha nem akarja magára venni azt a vádat, mit a költő ugy tejez ki, hogy „Csak törpe nép felejtethet ős nagyságot, csak elfajult kor hős elődöket.”

Megvallom, többször irtam már a szé-

kely nép általános elszegényedéséről, de ezuttal a szegénységet nem ismerhetem el. Mi gazdagok vagyunk, csak akarnunk kell. Hiszen a bálókba, koncertekre, sőt még az estélyekre is eltudunk menni se-lyem ruhában, ékes és drága öltözetekben, a kártya, bor és cigányzene élvezetekre nagy összegeket költünk évenként, bécsi kelmékből csinálhatjuk ruhánkat s a világért sem tűnök meg házi felszerelésünk közt a csiki gyártmányt. Nincs pénzünk?! Hát mivel alakítunk annyi takarékpénztárt, mivel csinálunk új meg új spiritus konzorciumokat?! És aztán tekintünk szét egy vásáros napon Csik-Szereda utcáin! „Bonczidától Henczidáig”, az „Utolsó garas“-ig toly a mulatás, azaz Bács Istvántól bor- és pálinkaszó mellett rekedt torokból hangzik a sirvavigadás! Kimondja, hogy azokból a piczulákból a madéfalvi emlékre nem jutna!? Kimondja, hogy nincsenek jómódu gazdáink, tehetős kereskedőink, vagyos községek stb.? És kimondja, hogy Csikvármegye magán vagyonából nem tudna áldozni egy pár száz forintot, mikor arról van szó, hogy a székely alkotmányos szabadságért elvértett ősök sírjára hervadhatlan virágot kell ültetni?!

Tehát kérjük meg az egyeseket, a birtokosokat, kereskedőket, a hivatalnokokat, a polgárokat, egyesülteket, társaságokat és testületeket, rakjuk össze filléreinket és tegyük le a haza és szabadságszeretet oltárára állítsunk azokból emléket ama nagy ősöknek, kik a jövődért vértüket áldozták. Kérjük fel a községet, hogy segítsenek az emléket fáklyáját meggyújtani. És különösen kérjük fel Csikvármegye törvényhatóságát, hogy segítsen virágot ültetni a székely szabadság mártírjainak sírjára, segítsen tem-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Hulló levelek.

Irtta: MOLNÁR ÁKOS.

Emlékszik-e asszonyom: Ön nekem egyszer azt mondta, hogy ne írjak többé, igen, hogy ne írjak soha, mert nem tudok írni!

Emlékszik-e arra, hogy akkor szemem villámokát szórtak, szép arca lángolt, kis kezét görcsösen szorítá ököbe, egész teste remegett az izgatottságtól, majd ideges rohamai a kerevetbe döntötték. Holó urfi, borzalmasan rikácsolta felém: Pfüj! Pfüj! Mi közben nem a legbarátságosabb indulattal repkedett orrom körül. Zsipsz, a nyomorult kutya „hám, hám“-jai s fogvicsorgatásai pedig visszatértettek a kis szőnyegajtóig, az alatt ön ideges görcsökben és kék szalagokkal összefűzött sárga pongyolában hevert kerevetjén, leomló feketé fűrtjeivel eltakarva szép arcát?

Emlékszik-e asszonyom, hogy a kerevet előtt egy összegyűrt, összetaposott, összetépett ujság feküdt, mely az ön kicsi, piczi finom ujjai nyomát viselte elég feltűnően magán?

Emlékszik-e, hogy abba az ujságba a Neptun piknik béli referádáját én ígertem önnek, hogy megírom? s megírom az ön ragyogó toálettjének legapróbb szalagját is?

Igen, asszonyom! én meg is irtam, varrónéjától loptam el az adatokat! s ön most így fogad engem? Azt mondja, hogy „én ne írjak többet!” hogy „én nem tudok írni!” s aztán még rám is uszítja Zsipszet? lecsufoltat papagályával? maga pedig elrejté előttem arcát s engem itt

hagy a küszöbön állni, feldühödött állatjai vad támadásának martalékául?

Ugy asszonyom? Ön elzárja előlem unokahugát is, a bájos Irént?

Tehát Isten önnel asszonyom! én távozom a megsértett irói büszkeség bosszu érzetével, a bukott béli referens lemondó fogadásával! Távozom végül az ön aranyos kis unokahuga iránti szerelmem lobogó-dobogó léngjával szivemben! Isten önnel! Igen! örökre. . .!

* * *

Emlékszik-e asszonyom, hogy két farsang telt el azóta, mikor én budoárjából távoztam s mikor egy szép nyári napon nagy porosan beállítottam az ön férjének tornyos nyaralójába? a balaton-melléki szőlőkertek tövébe? Véletlenül arra felé utaztam, s megakartam látni mit csinál az ön szép unokahuga?

Emlékszik-e asszonyom: ön mily kedvesen fogadott? Csengő kacajja, vig, jó kedve nem ismert határt?

S tudja-e asszonyom, hogy ön kaczer volt akkor, nagyon kaczer? az a barna huszár hadnagy önnek a szeretője volt asszonyom! s ön azaz kaczerkodott, mikor az esteli sétánál karomat kérte és erősen reá támaszkodott, mikor közel hajlítá felém holló fűrtös fejét, s mélyen szemem közé nevetett! Kaczerságból ejtette el parányi lakk papucsát, hogy én huzzam fel formás kis lábára! halk suttogása, avagy csengő kacajja nem nekem szólt! Kaczerkodás volt az a legnagyobb fokban azzal a huszárral, kinek karjára fűzte unokahugát, s most féltékenységet akart kelteni benne maga iránt?

Tudja-e asszonyom, hogy ismerem önt, s azt is tudom, miért tépte össze béli referádám? mert a béli cipőjén szalma sárga csokor helyett: narancs sárga csokrot irtam! Ezért esett ön ideges görcsökbe, ezért uszította rám Zsipszet, ezért csufoltatott ki Kakóval! Ön asszonyom velem játkot üzött, kaczer volt ön asszonyom.

Emlékszik-e, hogy nagy estélyt rendezett balatoni nyaralójában ott létem alatt? s megkért engem, hogy írjak egy szindarabot egy felvonásban, melyet az estélyen előadat unokahugával és azzal a huszárhadnaggyal?!

S mindezt azért az átkozott „narancs sárga” tévedéseért tette az én bosszantásomra.

De emlékszik-e arra is asszonyom, hogy azon az estélyen én is megbosszultam magam? Megirtam Önt! Önt asszonyom, a kaczer, csapodár, hűtlen asszonyt, ki megcsalja urát egy huszár hadnaggyal! Unokahuga szerepében mindenki önt látta asszonyom! A huszárhadnagy remekül adta szerepét, mert nem tudta mit ad ott a park lugasában . . . s én a vak férjet játszottam oly életlenül, hogy férje saját magára ismert szerepemben, s ön . . . ön . . . asszonyom? Ön pedig kipirult arczczal, idegesen tördelve legyezője csontjait, férjének szuró pillantásait, s vendégeinek kíváncsi tekintetét tovább ki nem állva, elájult asszonyom!

Emlékszik-e asszonyom, hogy más nap reggel a svájci ház parkjának fái közül halvány kis felhő szállt fel, annyi csak, a mennyi port egy tyuk ver fel, s abban a pillanatban egy tompa dördülés! Ön asszonyom ijedve ugrott ki pelyh vánkosai közül, s felhuzva a leeresztett rollettát, ijedten meredtek szemem ott . . . ott . . . a kert

plomot építeni a Kálváriára. Hogy gyújthassuk meg a régi dicsőség fáklyáját az 1896-ban bekövetkező nagy ünnepélyre és ültöztethessük ünnepi ruhába az ünnepélyre készült, nehogy „eljövén, a királyi ember a külső sötétségre taszítsa”. De azt mondom, hogy ez emléket Csikvármegye közönségének kell felállítani. Ebből kifolyólag a jelenleg működő bizottság, mely csak kisebb körű, — véleményem szerint — akkor járna el a legcélszerűbben, ha egy legközelebb tartandó közgyűlésen kimondaná, hogy az ügy további vezetésére Csikvármegye törvényhatóságát, mint a legilletékesebb és legtöbb tehetséggel rendelkező faktort felkéri, jogkörét ráruházza, hogy így az ügy intenzívebb támogatást nyerjen és az emlék a milleniumra felállítható legyen.

Bartalis Ágost.

Három pénzügyintézet.

Az ország területén levő takarékpénztárak bankok, hitelszövetkezetek mindnyájan ezen időtábján számolnak be a megelőző évben kifejtett tevékenységükről, ilyenkor szokták kiadni zárszámadataikat, melyekből az érdekeltek meggyőződést szerezhetnek a lefolyt esztendő üzleti eredményeiről.

Vármegyénk területén több pénzügyintézet szolgálja a hitelt igénylő közönség érdekeit. A nélkül, hogy ezen intézmények közgazdasági fontosságának fejtegetésébe jelenleg belebocsátkoznánk, egyszerűen utalunk azon körülményre, hogy számuk vármegyénk területén is évről-évre szaporodik, a mi mindenestre a mellett bizonyít, hogy felállításuk a közszükséglet folytán történik.

Igy állván a dolog, nem végzünk felesleges munkát, ha ezen intézetek forgalmát s egyéb viszonyait lapunk hasábjain is ismertetjük. Jelenleg három ilyen intézetről nevezetesen a „Csikszeredai takarékpénztár-részvénytársaság”-ról, az „Alesiki bank-részvénytársaság”-ról és a gyergyószentmiklósi „Hitelintézet-részvénytársaság”-ról fogunk megemlékezni.

I. A csikszeredai takarékpénztár-részvénytársaság 1893-ról, mint XI-dik üzletéről számol be. 25 ezer forint alaptőkével alakult meg. Forgalmára nézve a körülmények oly kedvezők voltak, hogy már működésének harmadik évében az igazgatóság indítványára a részvényesek még 1000 drb drb 25 forintos részvényt bocsátottak ki s így az alaptőke jelenleg kerek 50000 forint.

A pénztárforgalma évről-évre emelkedő irányt mutat. A lefolyt 1893-ik évben az összes forgalom 1 millió 236994 frt és 50 krt tett ki.

Nevezetesebb bevételi tételek: Pénztár maradvány 1892. decz. 31-én 2815 frt 03 kr, betétből 96762 frt 20 kr, váltóból 714869 frt 85 kr, kötvényekből 142799 frt 50 kr, előlegből 16298 frt, jelzálogból 15000 frt, kamatokból 14453 frt 37 kr,

illetékből 7325 frt 44 kr, visszleszámitolásból 204109 frt, elhelyezett betétből 6000 frt, ideiglenes kölcsönből 12083 frt, az elhelyezett betétek kamatjából 984 frt 46 kr. Különlétekből: 2673 frt 28 kr. Nevezetesebb kiadási tételek: bétetre 83045 frt 06 kr, folyó kamatra 327 frt 16 kr, váltóra 778398 frt 06 kr előlegre 12483 frt, kötvényre 144176 frt 50 kr, jelzálogra 20000 frt, osztalékra 4161 frt 60 kr, hivatalnokok fizetésére: 2104 frt, tiszteletdíjakra 1262 frt 08 kr, visszleszámitolásra 149505 frt, visszleszámitolási kamatokra 1860 frt 92 kr, ideiglenes kölcsönre 12083 frt, a felesiki fióknak 21500 frt, napi biztosoknak 450 frt, üzleti adókra 2180 frt 12 kr, tőkekamat adóra 503 frt 33 kr, jótékonyozásra 140 frt 23 kr. Pénztári maradvány 1257 frt 48 kr.

Az 1893. évi nyeresemény 10396 frt 39 kr. A nyeresemény következőleg osztott fel: tartalék-alapra: 2117 frt 11 kr, tiszteletdíjakra: 1871 frt 35 kr, jótékonyozásra 207 frt 93 kr, osztalékra 6200 frt, a miből egy 25 frtos névértékű részvényre esik 3 frt 10 kr, mely megfelel 12-4%-nak.

Az intézet összes tartalék-alapja: 29211 frt 23 krajczár.

Még felemlítjük, hogy a csikszeredai takarékpénztár-részvénytársaság a forgalom könnyítése céljából a múlt évben Csik-Karczalván fiókinézetet alapított.

II. Az alesiki bank részvénytársaság második üzletévi zárszámadását terjesztette a részvényesek elé.

A bank alaptőkéje 25000 forint, mely 250 drb 100 forintos részvény után folyt be.

A múlt évi forgalom: 370388 frt 41 kr.

Nevezetesebb bevételi tételek: betétekből 24577 frt 66 kr, váltókból és előleg kölcsönökből: 180099 frt 58 kr, többek számlája után 23178 frt, kamatokból: 4415 frt 67 kr, illetékekből 2485 frt 16 kr, visszleszámitolt váltók után 129905 frt 99 krajczár.

Nevezetesebb kiadási tételek: betétekre 16644 frt 71 kr, váltókra 228567 frt 12 kr, többek számlájára 26933 frt, visszleszámitolt váltókra 94437 frt 59 kr, visszleszámitolt váltók kamatjára 1481 frt 91 kr. Pénztári maradvány 1893. decz. 31-én 1973 frt 70 kr.

A múlt évi nyeresemény 4493 frt 79 kr.

A nyereseménnyel tartalék-alapra fordítottatott 673 frt 95 kr, az igazgatóságnak 449 frt 20 kr, felügyelő bizottságnak 179 frt 68 kr, igazgatónak és vezérigazgatónak 1071 frt 01 kr, könyvvezetőnek 35 frt, tiszti fizetésekre 512 frt, a jövő évi nyereseményhez csatolandó 22 frt 95 kr, osztalékokra 1550 frt, ebből esik egy részvényre 6 frt 20 kr, azaz 6-2%.

Az intézet összes tartalék-alapja: 878 frt 71 krajczár.

III. A gyergyószentmiklósi „Hitelintézet részvénytársaság” bevezetett alaptőkéje 30000 forint.

A múlt évi forgalom 3 millió 139405 frt 29 kr. Nevezetesebb bevételi tételek: 1892. decz. 31-én pénztári készlet 10869 frt 62 kr, befizetett váltókból és idegen kötvényekből 1 millió 223606 frt 87 kr, befizetett kötelezvényekből 478577 frt,

visszleszámitolt váltókból 307378 frt 83 kr, bank mellékhelyi számla áthozatalból 18013 frt 51 kr, bankmellékhelyi kölcsönből 887648 frt 51 kr, kamat és illetékből 42857 frt 79 kr, bankmellékhelyi jutalékból 1451 frt 14 kr, takarékbetétekből 134546 frt 63 kr, ideiglenes kölcsönökből 24580 frt, értékpapirokból és kamataiból 5722 frt 55 kr, kiállítási és hosszabbítási díjakból 3606 frt 45 kr, vegyesekből 549 frt 39 kr. Nevezetesebb kiadások: kölcsön adatott 1 millió 709050 frt 37 kr, visszleszámitolt váltók beváltására 235121 frt 83 kr, bankmellékhelyi kölcsönök visszafizetésére 870662 frt 02 kr, bankmellékhelyi átvitelre 35000 frt, a kölcsönök kamataira 14554 frt 64 kr, visszafizetett betétekre és kamataira 221201 frt 54 kr, ideiglenes kölcsön beváltására 24580 frt, értékpapír vásárlásra 7500 frt 89 kr, tiszti fizetésekre 2900 frt 01 kr, egyenes adóra 2121 frt 40 kr, nyeresemény osztalékra 7372 frt, pénztári maradvány 1893. decz. 31-én 6008 frt 96 kr.

Az összes nyeresemény 19575 frt 56 kr. Ebből 17518 frt 66 kr, a régi tartalék-alapnak 30000 forintrá való kiegészítésére fordítottatott, 2056 frt 90 kr pedig új tartalék-alap gyanánt hagyatott fenn.

A kiegészített régi tartalék-alap jelen üzletévtől kezdve az alaptőkéhez csatoltatik.

A három pénzügyintézet múlt évi összes forgalma volt: 4 millió 746788 frt 20 kr, köcsönképen kiadott 2 millió 862675 frt 05 krt, betétekbe bevett: 255,886 frt 49 krt.

Ha a felvett kölcsönök és elhelyezett betétek között levő óriási különbséget szem előtt tartjuk, bátran elmondhatjuk, hogy jóval több nálunk a hitelre szorult ember, mint az olyan, kinek megtakarított pénze van.

Bs.

Hatásköri összeütközés a belügy- miniszter és külügyminiszter közt.

A külügyminiszter múlt évi 832-5. szám alatt, átirátot intézett a honvélelmi miniszterhez, a melyben találja vele, hogy néhány oláh katonatisztnak, kik a békási szorosról a tömösi szorosig terjedő magyar-oláh országos határvonal mentén földméréseket eszközölnek, megengedte, hogy a magyar határvonalat átléphessék és ebben az esetben küldönceiket, katonai segédmunkásaikat és a szükséges mérő szerszámokat és eszközöket is magukkal vihessék. Ezen engedély egy nyílt rendeletben foglaltatik, a melyet a külügyminiszter a földméréseket eszközölő tiszteteknek adott.

A tisztetek a földmérési munkálatokat teljesítették, ők igénybe vették a külügyminiszter rendeletét, sőt a Magyarországnak az országos határvonalat képező Csobányos patakon innen eső, tehát Magyarország területén levő részeiben, nem különben az uzi szoros környékén, de ugyancsak magyar területen, egy oláhországi százados és négy katona hat-nyolcz méter magas háromszögelési jelző-poznákat állítottak fel és azokat a munkálatok befejezése után is ott hagyták.

Az esetet Kecskés István megyei erdőőr, vármegyénk alispánjának feljelentette, ki azt a belügyminiszternek tudomására hozván, elrendeltetett a műszaki helyszini vizsgálat.

A bizottság a műszaki helyszini szemle alapján azután a következő jelentést tette a belügyminiszternek:

A kérdéses földmérési jelek fölállítására indokából megejtett műszaki helyszini vizsgálat szerint az oláh határszeli területek földmérésére ezen mérési jelek nem okvetlenül szükségesek, mert a mögöttük levő nagyobb magaslátok miatt az oláh határnak csak igen csekély részéről láthatók.

Ennek következtében a külügyminiszter átirátot intézett a külügyminiszterhez, a melyben az előzményeket elmondva, a következő indokolt kérelemmel fordul a külügyminiszterhez:

Minthogy az ily mérési jelzőknek, a határvonalától 2-3 kilométer távolságra való felállítására, mint a mily távolságban a kérdéses mérési jelek az országos határvonalon belül felállítottak, egyáltalán meg nem engedhető és mintán a kérdésben forgó mérési jelek, a foganatosított mérések után is még kitűzési helyeiken hagyattak és ezen körülmény a határszeli lakosság körében azon balhiedelemeire adhat esetleg okot, hogy azok az ország határának jelzésére szolgálnak, ezen mérési jeleket helyükről eltávolíttatni és ez iránt Csikvármegye alispánját megfelelőleg utasítani fogom.

Minthogy azonban a magyar-oláh ország határvonal fentebb említett részén földméréseket foganatosított oláhországi katonatisztnak Nagyméltóságod látta el a nyílt rendelettel, a melynek szövege

mélyén előbukkanó hord ágyra, melyen átlukasztott szívvel hoztak egy halvány embert emlékszik-e asszonyom? az az ön férje volt!

Tudja-e asszonyom, hogy az ön szép fehér arcza abban a pillanatban a megdöbbenést fejezte ki, s nyomban, a mint a hordágy után haladó kis csoport között szeméi megpillantották az aranyos uniformist, egy villámszerű fény csillámlott elő azokból a kaczer szemekből! Akkor is kaczer volt ön, asszonyom!

*

Oh asszonyom! Ön jól emlékezett mindenre, s mikor unokahugát megkértem szüleitől s az ön köréből elhoztam, emlékszik-e, hogy kisirt szemekkel, bánatos mosolylyal arczán, nyújtá felém kicsi kezét, s azt mondá, hogy „ne írjak többet soha, mert tudok írni!” Akkor is, kisirt szemével, még fekete gyászban, akkor is kaczer volt ön asszonyom!

S most, mikor kalapomat kezemben tartva, leeresztett fővel állok itt a frissen hantolt sírnál s mindezeket végig gondolom, szemeim gyorsan végig futnak a karesu kökereszt aranyos feliratán: Élt 32 évet! A langyos tavaszi szellő megrezgeteli a szomorú füz ágait, s mintha messzinnen a fényes parkettről hozná az andalító keringő ütemeit, melyen ön asszonyom még csak nem is régen, alig-alig a gyász év leteltével, azzal s szöke titkárral repült végig kaczeron s azután mélyen kivágott bái ruhájában belépojót nyitva hagyva, nehogy bájait a ragyogó szemek elől el kelleszen tudnie, elég könnyelmű volt hirtelen elhagyni a szöke titkár karján a báltermet! Akkor is kaczer volt ön asszonyom!

S mikor ismét balatoni nyaratóijában csipkével borított ágyában betegen feküdt, magában bordva a halált, s mosolya megfagyott ajkán, akkor is kaczer volt ön asszonyom!

Sirja felett mondom el mindezt és sajnálom önt asszonyom! Igen sajnálom, mert ön szépségében, fiatalágában, gazdagságában csak sajnálandó volt mindig asszonyom! Mert hisz ön nem ismerte soha azt a nemes, azt a magasztos, igazán boldogító érzést, a mit ugy hívják, hogy szerelem; nem volt ön soha szerelmes asszonyom! nem szeretett, csak szeretkezett s ez is rövid életű volt, mint az egy napos pille élete, mely hajnalhasadásra kél és nap nyugtára borul, játszai csapongó bohém élete: egy nap! Siet élvezni a rövid létet, kaczerkodik a nap sugarban, tudja, hogy élete azon a nap szűnik meg a melyen született.

De sajnálom önt még jobban asszonyom, mert nemcsak ön nem szeretett soha igazán senkit, hanem önt sem szerette igazán senki! Férje udvarlói mind bűvhatása alatt állottak, ölelé karjai édes ittasságába temettek, forró lehelete mámort lehelt, de ez csak pillanatokot teremtett, nem órákat, s nem napokat a boldogságban! Nem is használt ön soha senkinek asszonyom! nem vált hasznára embertársainak, önös volt nagyon, tehát nem is jó szívé, nem várt öntől soha semmit a család, a társadalom! egy napos pillétől mit kívánjon a lepke világ? Magáért él az, repkedése céltalan és rövid!

S a szellő mely sirja körül lengedez, a porszemet, melyet sirjáról szárnyaira kap, elhullatja és ki kel az, kaczagjon egyet asszonyom: Nem halt ön meg, lesz még kaczer asszony több is a világon!

szerinti tartalmát nem ismerem, s így nincs kizárva az, hogy a nyílt rendelet az oláh katonatisztek a magyar határon belül talán ily fix pontok felállítására is fölbatalmazta, mielőtt Csikmegye alispánját az említett jelek eltávolítására utasítanám, a helyrajz idezárása mellett felkérem nagyméltóságodat, hogy a kiadott nyílt rendelet tartalmát velem közölni sziveskedjék.

Hogy ezen átiratra mit fog válaszolni a külügyminiszter — nem tudhatjuk, de véleményünk szerint, arra semmi eseten sem adhatott engedélyt, hogy az ország határáról jó messze fekvő Magyarország havason háromszögelési jeleket állítsanak fel az oláh katonai mérnökök.

A madéfalvi emlék ügye.

Lapunk mult heti számának, „A millenium és a madéfalvi emlék ügye” című vezércikke, mely főképen a madéfalvi emlék ügyével foglalkozik s a mely az emlék felállítását sürgeti, nem hangzott el haszontalanul.

Biztos forrásból értesültünk, hogy Tamás József budapesti építész — városunk szülötte — már több mintegy év óta foglalkozik a madéfalvi emlékekkel s hogy a madéfalvi emlék bizottság elnökének, Benedek István urnak azon ajánlatot tette volna, hogy hazafiás kötelességének tartja az emlék tervezetét, kiviteli módokat elkészíteni teljesen díjtalanul.

Hogy ezen hír nem alaptalan, bizonyítja Tamás József építész urnak legutóbb Benedek István elnök urhoz intézett levele, melyben az emlékterv beküldésére végleges határidőül f. év márczius havának 15-ikét jelöli meg.

Ez mindenestre igazán szép és elismerésre méltó ajánlat Tamás József részéről, melybe annál készségesebben bele nyugodhatunk, mert tudjuk, hogy Tamás József hivatott szakember, ki szép tehetségének és tervezési képességének több alkalommal jelét adta s legközelebről is a miskolci kereskedelmi és iparkamara által építtetni szándékolt egyleti palota terveire hirdetett országos pályázaton az első díjat Tamás József építész és társa Könyöki Károly fő- és székvárosi mérnök nyerték el.

Csak egyre vagyunk kíváncsiak, arra t. i., hogy a tervezet olyan lesz-e, melyet bármely öszszeggel meg lehet valósítani mert ma még a bizottság sincs tájékozva az iránt, hogy az emlék felállítására mekkora összeget fordíthat.

Ennek daczára is a Tamás József ajánlatát örömmel hozzuk az érdekeltek tudomására.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Adakozás a madéfalvi emlék-alap javára.

Kiadóhivatalunk újabb a következő adományokat vette: Csik-Gyimésből 30 frt 25 krt, mint a mult hó 20-án ottan rendezett jótékony célu mulatság tiszta jövedelmét. — Csik-Szentkirályról 60 krt, mint a templomajli Rózsafüzér csokor gyűjtését. — Bezterczebányáról Csiby Lőrincz m. kir. erdőmester úrtól 7 forintot, mint az 578. számú gyűjtőiven általa eszközölt gyűjtés eredményét. Ezen összeghez járultak: Csiby Lőrincz 1 frt 50 krral, Mattjusovszky, Bencez Bilit, Bársony István, Párnai Albert 1—1 tttal, Dömsödy Zoltán, Doroszai Gábor, Ilk Mihály, Korzenszky Antal, Kacsanovszky József 30—30 krajzárral.

Jelen számunkban ki van mutatva	37 frt 85 kr.
Az eddigi gyűjtés összege	1671 frt 96 kr.
Főösszeg	1709 frt 81 kr.

Azaz: Egyezerhétöszázkilencz forint és 81 krajczár.

Fogadják a nemes szívü adakozók a szent ügy nevében leghálásabb köszönetünk.

— Félévi vizsgák. A helybeli polg. leányiskolában az 1893—94-iz tanév első felét bezáró vizsgák f. hó 12-én és 13-án folytak le szép számú hallgatóság jelenlétében, a kivánalomnak teljesen megfelelő eredménnyel. A növendékek csinos kézimunkái és egyéb dolgozatai a vizsgák tartama alatt közszemlére voltak kitéve s általános elismerésben részesültek.

— A piacbírlők tulkapasai. A helybeli piacbírlők, részint azért, hogy üres idejüket szórakoztató foglalkozással töltsék el s még talán inkább azért, hogy erszényüket töltsék, olyan műveleteket engednek meg maguknak, melyekre őket a rájuk vonatkozó szabályrendelet aligha feljogosítja.

Ezen műveletek közül felemlítünk egyet, melynek mi is szenttanúi voltunk. A megyei gazdasági egyesület a útkatelep számára istálot épített s az ehhez szükséges faanyagot az egyesület megbízottja most vásárolja össze a közel fekvő községekben. A bírlők ennek nesztét vették, elállják az utakat s minden egyes szekér fától, melyet az illető szállító községében vásároltak meg, melyet az országuton — a mibez pedig a bírlő uraknak semmi közük nincs — szállítanak, s melyet a gazdasági iskola udvarán raknak le, vámot szednek. Ezen kívül is vámot szednek mindenkitől és zaklatnak mindenkit, a ki csak a városba behoz valamit, tekintet nélkül arra, hogy heti vásár van-e, vagy nincs, hogy az árut a piacon adják-e el, vagy a házhoz viszik. Most már még csak azon tejes asszonyokat is megaredálják, kik előre kiszegődve a házakhoz hordják a tejet. Ezen műveletek által, természetesen nemcsak a szállítokat zaklatják és szereznek, hanem a város fogyasztó községének is jelentékeny anyagi kárt okoznak, mert utóvégre is az illetéktelenül felszedett vámotkat a közönségnek kell megfizetnie. Az ilyen üzemekre felhívjuk városunk polgármesterének figyelmét s kérjük, hogy a bírlő urakat tiltsa el minden olyan foglalkozástól — bármennyire gyönyörködienek is ök benne — melyet részükre a szabályrendelet nem engedélyez. (Beküldetett.)

— Halálozás. (Öz. Dinnyés Sándorné szül. Zlinszky Laura, Lux Mihály rétmester nejének édes anyja 66 éves korában folyó hó 12-én est 10 órakor végegyengülés következtében városunkban elhalálozott. Kihült földi részreit f. hó 14-én helyezték örök nyugalomra, a helybeli köztemetőben. Nyugodjék békében.

— Lövdözős. H. A. idevaló fiatal ember, honnan-honnanem nem tudjuk, de tény, hogy revolverre tett szert. A veszedelmes portékát egy ideig nézte, vizsgálgatta s e közben azon komoly elhatározás fogalmazott meg fejében, hogy ki is fogja próbálni. És úgy tön, a mint gondolá. Töltényeket szerzett, — s a mint mondják — eleinte az udvaron, később az utczán lövdölni kezdett. Egyik golyó, nagy valószínűséggel a kövezetről visszapattanya P. S. keresek-mester ablakán keresztül a szobába hatolt, de a roppant ijedségen kívül egyéb bajt nem okozott. Semmi alapos ok nincs, a miből azt lehetne következtetni, hogy H. A. szándékosan lött be a lakásba, ennek daczára H. A.-át nagy valószínűséggel mégis kérdőre fogják vonni a löfegyver vigyázatlan használatáért. Egyébiránt, ha valaki lövdölni akar, menjen olyan helyre, hol nem árt senkinek s ne lövdözzön a város között, a hol másnak szerencsétlenséget, magának pedig nagy bajt okozhat.

— A tusnádi „Vigadó” tervére beérkezett pályaművek. A csik-tusnádi furdő-szövetkezet által a Tusnád furdőre építendő Vigadó terveire hirdetett nyílt pályázatra nem egy, hanem három terv érkezett, melyek közül a „Tusnád” jellegű szerzői Tamás és Könyöki építészek. A „Tusnád” jellegű tervet a furdő-szövetkezet a második jó tervnek jelentette ki, ennek daczára még sem díjazta érdem szerint és a programban ígért díjazási mód szerint. A „Tusnád” jellegű terv tervezői a furdő-szövetkezet eljárása ellen óvast emeltek, mely óvás a közel jövőben kerül a furdő-szövetkezet gyűlésében tárgyalás alá.

— Véres verekedés. Gyergyó-Szentmiklóson nem igen respektálják a közrendet, mint az alábbi eset bizonyítja. A mult hét egyik napján három atyafi heves szóváltásba keveredett a község ház utczája elején. Közülök kettőn együttesen szidalmazták a harmadikat, ki velük sógorságban van s birtokügyben rászedte őket. A szidalmazás véres verekedésé fajult, mert az egyik egyszerre csak derékon kapja az álnok Czérna Károly sógort, neki szorítja az utczaszögletnek: a másik pedig belső zsebéből előkapja a kaszkalapácsát s a fejét jól össze-vissza kalapálta vele, még pedig sokkal nagyobb erővel, mint a hogy a kaszáját szokta verni, mire a megtámadottat egészen elborította a vér. Mindez az egész utcza szemelátára történt s csődületet vonzott össze, az öszszgyűlték segítségével sikerült egy kézbesítőnek a verekedőket bekisérnie.

— Felakasztotta magát Székely-Udvarhelyen folyó hó 12-én öz. Csiki Ferenczné. Ezen 65 éves öreg nő már évek óta egyedül lakott: a magányt és az élet nehéz terheinek viselését megunván, a természetes halált, mely bizonyára nem készt volna már sokáig, nem tudta bevárni. Utóbbi időben elmezavart is lehetett észrevenni rajta.

— Hibaigazítás. Mai vezércikkünkben az első oldal 3-ik hasábján egy értelemzavaró hiba csuszott be, melyet kérünk így olvasni: „Bonczidától Henczidáig, azaz Bács Istvántól az „Utolsó garasig” foly a mulatás, rekedt torokból hangzik a sirva-vigadás bor és pálinkaszó mellett!”

— A gyergyóolak öröme. Egész Gyergyóban közlekedéssel üdvözik a kereskedelmi miniszter urnak azt a nagy jelentőségű intézkedését, melylyel a zetelaka-gyergyóújfalvi törvényhatósági köz-
tunak állami segítséggel leendő kiépítését elrendelte. Ezen ut, Gyergyónak, megyénk e kiváló vidékének közgazdasági s forgalmi viszonyaira oly első rendű jelentőséggel bír, már évek busszu során át a közohajtás tárgya volt; azért számtalan-szor felelevenített a törvényhatósági gyűléseken, de mindannyiszor elhalasztás vagy leszavazás volt a sorsa. És ki tudja meddig tartott volna a vajudása? ha a miniszter ur ó nagyméltósága határozott fellépésével véget nem vet a vajudásnak a megoldásra nem juttatja az ügyet. E szerint e vidék, melynek érdekei árvaságra jutottak, pártfogóra talált e tekintetben is kereskedelmi miniszter urban. Hisz ő maga közvetve is és közvetlenül is, jól ismeri Gyergyó közlekedési viszonyait a meggyőződött, hogy ezen a téren itt minő ázsiai primitív állapotok uralkodnak, melyek a vidéket tengődésre kárhóztatták. Körülvéve a Kárpátok és Hargita hegylánczai által, ugy szólva, csak az ég felé van szabad útja; míg a szomszéd megyéktől is távolabb van, mint más vidékek a külföldtől; azért közönségünknek az a szokása, melylyel a szomszéd megyebelieket külföldieknek nevezi, a valóságra nagyon találó. Elszigeteltségünkben ezen utat, mely közelebb víz bennünket a világhoz, épen ugy ohajtottuk, mint a leködözött rab lánczaitól való feloldoztatását, mint a test megbénult tagja erejének életre kelését. Az utat a tavasszal megkezdik s rövid idő alatt elkészül; ennek segítségével belső Gyergyóból 4—5 óra alatt Udvarhelyre lehet jenni; miáltal Gyergyó forgalmának egészen új iránya lesz, s a va-utnak megközelítése kétségtelenül nagyot fog lendíteni közgazdasági állapotainkon is.

KÖZGAZDASÁG ÉS IPAR.

Tenyészbika kiállítás.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó évi márczius hó 1-én Székely-Keresztúron, az országos bikavasár alkalmából, díjazással öszszekötött tenyészbika kiállítást rendez a következő feltételek mellett:

1. Két díjosztály állapittatik meg 2—2 díjfokozattal
2. Az első díjosztály díjaira pályázhatik minden udvarhelymegyei tenyésztő.
3. A második díjosztály díjaira csakis olyan megyei tenyésztők pályázhatnak, kiknek birtokuk az 50 kataszteri holdat nem haladja felül.
4. Csakis két évet már elért, erdélyi jellegű, tiszta magyarfaj bikák díjaztatnak.
5. A kiállításban csak udvarhelymegyei tenyésztők s csak saját nevelésű állataikkal vehetnek részt.
6. Ez utóbbi körülmény előjárósági bizonyítvánnyal igazolandó.
7. A díjak odaitélése felett a választmány által alakított három tagu bizottság határoz. Ezen bizottság azonban jogosult magát 5 vagy 7 tagból álló bizottsággá kiegészíteni.
8. A díjak következöleg állapittatnak meg:
 - A) I-ső díjosztály: 1-ső díj 200 korona; 2-ik díj 100 korona.
 - B) II-ik díjosztály: 1-ső díj 150 korona; 2-ik díj 50 korona.
9. A díjak csak az esetben osztatnak ki, hogy ha a bemutatott állatok a díjazásra érdemeseznek találtatnak.
10. A bizottság a díjak megosztására nem jogosittatik fel.
11. Sperker Ferencz választmányi tag a mult évi kiállítás alkalmával egyik bikájával 175 korona díjat nyervén, szives volt ezen összeget újabb díjazásra felajánlani.
12. Ezen összeg külön díjúl tüzetik ki a következő feltételek mellett:
 - a) Ezen díjra pályázhatik minden udvarhelyvármegyei székely földmives tenyésztő.
 - b) Pályázhatni 1½ évet elért, erdélyi jellegű, tiszta magyarfaj bikával.
 - c) A díj csak abszolút becsü, erős és szabályos állásu lábakkal s gondosan nevelt körmökkel bíró állatnak ítélhető oda.
13. A községi bikák részére szintén tüzetnek ki díjak közadakozásból.
14. Ezen díjak száma és mennyisége a begyűlendő összeg nagyságától tétetik függővé.

Szám 184—1894.

Arány.

Hirdetmény.

Lörincz Ferencz és társainak Csik-Taplocza község összes birtokosai ellen réti és szántóföldi fekvőségek tagosítása iránt beadott kérése tárgyalása Csik-Taplocza község házában 1894. évi márczius hó 28-án d. e. 9 órakor fog megtartatni. Mire az érdekelt birtokosok a 356—1893. I. M. szám alatt kibocsátott birtokrendezési eljárási utasítás 41—47. §§-ban foglalt jogi következmények terhe alatt oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

A kérés ezen kir. törvényszéknél megtekinthető.

A kir. törvényszék üléséből:

Csik-Szeredában, 1894. január 16-án.

GYÁRFÁS LÁSZLÓ.
elnök.

CSOLOSZ JENŐ.
jegyző.

Szám 155—1894.

Arány.

Hirdetmény.

Lörincz Ferencz és társának Csik-Zsögöd község összes birtokosai ellen réti és szántóföldi fekvőségek tagosítása iránt beadott kérése tárgyalására Csik-Zsögöd község házához 1894. évi márczius hó 30-ik napjának d. e. 9 órája kitűzött. Mire az érdekelt birtokosok a 356—1893. I. M. szám alatt kibocsátott birtokrendezési eljárási utasítás 41—47. §§-ban foglalt jogi következmények terhe alatt oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

A kérés a kir. törvényszéknél megtekinthető.

A kir. törvényszéktől:

Csik-Szeredán, 1894. január 16-án.

GYÁRFÁS LÁSZLÓ,
elnök.

GERGELY ANDOR,
jegyző.

Szám 94—1894.

vhtói.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróház 1894. évi 242. p. számú végzése következtében dr. Mittler Izidor ügyvéd által képviselt Sonnenfeld-testvérek cégé javára Benedek Ödön ellen 160 frt 96 kr s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 585 frt 80 kr-ra becsült gabona nemek, bor és bolti árucikkekkel álló ingóságok, miután az 539—1893. v. h. sz. a. kibocsátott igényhirdetmény folytán igénylő nem jelentkezett nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróház 4200—1893. számú végzése folytán 160 frt 96 kr tökekövetelés, ennek 1893. évi szeptember hó 8-ik napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 67 frt 8 kr-ban bíróság már megállapított költségei erejéig Csik-Madarason a helyszínen leendő eszközzésére 1894. évi márczius hó 1-ő napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1894. február 14-én.

Szölössy Ferencz,
kir. jbir. végrehajtó.

92 folkos

DENATURALT-SZESZ iparosoknak ugy házi czelokra legalkalmasabb és **LEGOLCSÓBB**, literenként üvegnélkül 40 kr és 10 liter vételnél egyszerre 35 kr.

Kapható: Gál János füszerkereskedőnél Székely-Udvarhelytt.

A Brassói Portland-Czement Gyár Brassó (Erdély) ajánlja legkitünőbb **Portland-Czementjét** felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban. Csik-Szeredában kapható: **ALBERT BALÁZS** urnál.

MEGHÍVÓ.

A „Kisbirtokosok országos földhitelintézetével szövetséges gyergyói első mezőgazdasági előleg-egylet. mint szövetkezet”

IX-ik évi rendes közgyűlését

1894. évi márczius hó 5-én (hétfőn) délelőtt 9 órától kezdve, Ditróban — a központi iskola nagytermében — tartja meg, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. A közgyűlés megnyitása és a határozatképesség megállapítása.)
2. Az igazgatóság 1893. évi jelentésének tárgyalása, a mérleg elfogadása. A felügyelő bizottság jelentése és intézkedés a nyereség felosztásáról.
4. A felmentvények megadása. Az igazgatóság lemondása
6. ennek következtében új választás három évre.

Kérvények és indítványok.)

1) A közgyűlés zártkörű s az egylet azon rendes tagjaiból áll, kik a legközelebbi üzletév — december 31-én — részvényesek voltak. (Alapsz. 56. §.)

A közgyűlésen minden rendes egyleti tagot egytől tíz részvénnyel egy szavazat illet: tizen-

egytől husz üzletrészszel kettő; huszonegy és ennél több részvénnyel bíró tagok hármát szavazhatnak.

A szavazás rendszerint nyíltan történik; azonban választásoknál és személyt illető kérdésekben, öt egyleti tag kívánatára, titkos szavazásnak van helye.

A szavazatok akár személyesen, akár pedig — erre írásban meghatalmazott — oly egyleti tag által gyakorolhatók; kinek a közgyűlésen az 56. §. értelmében — megjelenni joga van.

A meghatalmazottak annyit szavazhatnak, a hány szavattal megbízójuk bír de mindenki csak egy tag megbízását fogadhatja el. (Alapsz. 61. §.)
2) A közgyűlés tárgyai (Alapsz. 60. §. h) pont az igazgatóság és felügyelő bizottság javaslatai, valamint bármely egyleti tagnak indítványa; ha a közgyűlést megelőzőleg tízenegy nappal ez írásban az igazgatóságnak be lett adva.

Gyergyó-Ditróban, 1894. január hó 20-én.

Az igazgatóság.

Kerestetik egy **felügyelő**, ki az erdőmunkálatokban némi jártassággal bír s jó bizonyítványai vannak, magyarnyelv és írason kívül más nem kívántatik. Evi javadalmazása 500 forint, lakás és fűtés, kik ezen állást elnyerni óhajtják, 1894. márczius 1-ig folyamodjanak alattirtakhoz.

Gyergyó-Alfalu, 1894. febr. 9.

Ávéd János.

Róth Testvérek.

Tisztán kölcsönös. Részvényei nincsenek.

Az összes nyeresemény a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb pénzüintézet a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
Alapított 1843.

Biztosít:

emberéletet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az **ERDÉLYRÉSZI ALIGAZGATÓSÁG** Kolozsvártt.

A JPARO
COGNAC
Részvény-Társaság
BUDAPESTI CÉG
KORONA-COGNAC

gyártmányai orvosi czelokra használtak és a következő egyetemi tanár urak által ajánlatnak: B

Korányi. Kobács. Angyán,
Müller. Hetti. Hézmárczky.
Réczey. Stiller Jauffer.

Kapható:
Csik-Szeredában Nagy Gyulánál.
Gyergyó-Szentmiklóson Kőröcstes Gerónél.
Gyergyó-Ditróban Lukacs M. rtonnál
Gy. Tölgyesen Róth Albert-gyógyszerésznél.